

Samenvatting Managementletter 2020

Gemeente: Bergen op Zoom

Deze samenvatting geeft een beknopte weergave van de Managementletter over het boekjaar 2020, uitgebracht door de controlerend accountant van de gemeente Bergen op Zoom. De samenvatting geeft een beeld van de interne beheersing van de kritische processen voor getrouwheid en rechtmatigheid. De samenvatting bevat een algemeen oordeel en openstaande aanbevelingen ten aanzien van de kritische processen, inclusief de follow up ten tijde van de eindejaarcontrole over 2020.

Algemeen oordeel

De accountant geeft aan dat de gemeente Bergen op Zoom aandacht heeft voor de verdere verbetering van de interne beheersing. Geconstateerd wordt dat de organisatie aan de slag is gegaan met de gerapporteerde bevindingen. De organisatie zoekt actief de communicatie om vooraf afstemming te zoeken over de wijze van interpretatie en verwerking rondom interne beheersingsmaatregelen en vraagstukken met betrekking tot financiële verantwoording in de administratie en jaarrekening.

De organisatie is afgelopen jaar gestart met een visie 'Risico management'. Doelstelling van dit project is om te sturen op het juiste risiconiveau. Vanuit deze visie is een planning opgesteld om zorg te dragen voor een juiste implementatie van 'risico management' binnen de organisatie. De eerste stappen uit dit plan zijn in het tweede kwartaal van 2020 uitgevoerd en naar verwachting is dit project in het 4e kwartaal van 2020 gereed.

De geconstateerde bevindingen uit eerdere jaren zijn deels opgepakt, maar nog niet geheel zijn afgerond. Met name de bevindingen rondom de aanbestedingsrechtmatigheid vragen aandacht van de organisatie. Daarbij zal ook de vastlegging inzake de prestatielevering prioriteit moeten krijgen. Een ontoreikende inrichting en werking van de interne beheersing maakt een financiële functie kwetsbaar hetgeen risico's oplevert voor de betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening, waaronder de jaarrekening. De accountant is van mening dat de zichtbare vastlegging van de interne beheersmaatregelen binnen de gemeente Bergen op Zoom voor verbetering vatbaar is. Het is voor de accountant nog niet mogelijk om volledig te steunen op de interne beheersingsmaatregelen binnen de gemeente Bergen op Zoom. Het feit dat binnen de automatisering nog stappen gezet moeten worden is mede een oorzaak waardoor volledig steunen niet mogelijk is.

Bevindingen ten aanzien van de kritische processen

Sociaal Domein (WMO en Jeugd)

Opmerking accountant	Risico	Aanbeveling	Inmiddels opgevolgd?
Ontbreken van het 4-ogen principe bij de toekenning van voorzieningen in natura ontbreekt bij voorzieningen Jeugd en WMO.	Onrechtmatige verstrekking van zorg	Geadviseerd wordt om een 4-ogenprincipe op het toekennen van zorg in te richten of een uitgebreide 2e lijnscontrole in te richten.	Introductie 4 ogen principe Jeugd ingevoerd, enorme stijging administratieve last, gewijzigde procesafspraken worden in 2021 vastgelegd en gevalideerd. In afwachting hiervan uitvoering extra controles voor WMO en Jeugd.

Inkopen en aanbesteding

Opmerking accountant	Risico	Aanbeveling	Inmiddels opgevolgd?
Ontbreken verplichtingenadministratie irt tot voldoen aan Europese aanbestedingsrichtlijnen	Onvoldoende inzicht heeft in de lopende verplichtingen Onrechtmatige aanbesteding / inkoop	Verplicht stellen gebruik verplichtingenadministratie bij implementatie nieuw financieel systeemadministratie . Hierdoor kan vanuit de administratie op basis van periode, omvang verplichting en soort aanbesteding vastgesteld worden of de juiste procedure is gevolgd	In afwachting van een nieuw financieel systeem is hier nog geen actie op ondernomen. Wat betreft inkopen is in 2020 gestart met de inkoopstartmelding zodat vooraf de juiste procedure wordt gekozen.
Prestatielevering factuur niet op een eenduidige manier vastgelegd.	Er is een risico dat achteraf niet aangetoond kan worden dat de prestatie geleverd is.	Procedure prestatielevering te formaliseren inzake de vastlegging van de vaststelling van de prestatielevering en prestatiedocumentatie bij	Nog geen concrete actie ondernomen.

Opmerking accountant	Risico	Aanbeveling	Inmiddels opgevolgd?
		autorisatie hiervoor door de betreffende verantwoordelijke (afdwingbaar)	

Administratie

Opmerking accountant	Risico	Aanbeveling	Inmiddels opgevolgd?
Er vinden relatief veel handmatige betalingen plaats.	Risico op onterechte betalingen.	Na gaan welke handmatige betalingen noodzakelijk zijn en deze handmatige betalingen te beperken. Tevens zichtbare vastlegging controle juistheid bankrekeningnummer.	Ja, handmatige betalingen zijn beperkt tot een minimum.
In de applicaties Decade wordt geen, of niet voor alle groepen, een 4-ogenprincipe op het wijzigen van crediteurenstamgegevens afgedwongen.	Mogelijk onterechte betalingen	Invoering 4-ogenprincipe op het wijzigen van bankrekeningnummers	Binnen de financiële applicatie is het niet mogelijk om autorisaties te registreren, waardoor momenteel een handmatige proces controle is ingebouwd inzake wijzigen van bankrekeningnummers. Wordt bij implementatie nieuwe applicatie in 2022 meegenomen.
Geen functiescheiding aanwezig tussen het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen.	Door memoriaalboekingen kunnen belangrijke processen en functiescheidingen worden doorbroken, waarmee risico's op fouten en fraude toenemen.	Wij adviseren u om deze (primaire) functiescheiding aan te laten brengen.	Opgevolgd door wijziging in het proces, technisch niet in te regelen maar wordt meegenomen bij nieuwe financiële applicatie.

Subsidies (uitgaand)

Opmerking accountant	Risico	Aanbeveling	Inmiddels opgevolgd?
Wij constateren dat de gemeente geen subsidie register	Risico bestaat dat de gemeente subsidies niet cf. voorwaarden	Introductie van een volledig subsidieregister.	Deels, voor 80 % van de subsidies geldt dat zij opgenomen is in een

Opmerking accountant	Risico	Aanbeveling	Inmiddels opgevolgd?
heeft waarin alle subsidies opgenomen zijn.	subsidie verordening verstrekt omdat geen toetsing wordt uitgevoerd.		digitaal systeem, om tot een 100 % dekkend register te komen is nog aanvullende actie nodig in 2021 en 2022.

Bevindingen IT audit op hoofdlijnen

Voor 3 systemen beoordeeld: financieel pakket (Decade), sociaal domein (Suites) en netwerk op de volgende onderdelen: general IT controls, logische toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer.

Onderdeel 1 General IT controls. Zie onderstaande tabel:

	Key2Finance	Suites	Netwerk
Authenticatie	Benodigde verbetering op (korte) termijn	Verbetering vereist	Benodigde verbetering op (korte) termijn
Autorisatie	Verbetering vereist	Benodigde verbetering op (korte) termijn	Benodigde verbetering op (korte) termijn
Wijzigingsbeheer	Benodigde verbetering op (korte) termijn	Verbetering vereist	Niet van toepassing

Onderdeel 2 Logische toegangsbeveiliging

- Er is geen geformaliseerd proces voor het toekennen van rechten binnen applicatie(s). Wij hebben vastgesteld dat wijzigingen in rechten niet worden gelogd en gemonitord en dat de inrichting van rollen en rechten niet periodiek beoordeeld wordt.

- Gemeente Bergen op Zoom beschikt niet over een autorisatiematrix (SOLL-positie) ten aanzien van autorisaties in de applicaties. Deze SOLL-positie is belangrijk voor het inrichten en controleren van autorisaties binnen de genoemde applicaties.
- Administrator rechten zijn voor Decade onder andere belegd bij functionarissen in de lijn. Het risico bestaat dat bedoelde functiescheidingen kunnen worden doorbroken.
- Er is geen adequaat wachtwoordbeleid aanwezig voor Decade en de databases. Daarnaast zijn uitzonderingen geconstateerd in de vorm van (database) gebruikers die het wachtwoord niet hoeven te wijzigen of zich te houden aan de ingestelde duur.
- Voor database toegang tot Decade wordt niet volledig gebruik gemaakt van naar personen herleidbare accounts, waardoor toegang (mogelijk) niet adequaat is beperkt.

Onderdeel 3 Wijzigingsbeheer

- Binnen de organisatie wordt per wijziging in de applicaties een inschatting gemaakt van de impact die de betreffende wijziging kan hebben op de bedrijfsvoering. Deze overweging wordt niet zichtbaar vastgelegd.
- Binnen Gemeente Bergen op Zoom wordt de uitvoering van testwerkzaamheden bij wijzigingen niet in alle gevallen zichtbaar vastgelegd, niet voor iedere applicatie wordt een vastlegging gemaakt van de uitgevoerde testwerkzaamheden.
- De gebruikersorganisatie is betrokken bij de processen met betrekking tot wijzigingen. Formele goedkeuring vanuit de gebruikersorganisatie voor de uitrol van wijzigingen in de productieomgeving vindt nog niet altijd consequent plaats.